EURÓPAI
BIZOTTSÁG

Brüsszel, 2025.12.3.
COM(2025) 688 final

A BIZOTTSÁG JELENTÉSE AZ EURÓPAI PARLAMENTNEK ÉS A TANÁCSNAK

a Bizottság által az exporthitel területén az 1233/2011/EU rendelet értelmében folytatott tárgyalásokról

1. Bevezetés

A hivatalosan támogatott exporthitelek terén bizonyos iránymutatások alkalmazásáról, valamint a 2001/76/EK és a 2001/77/EK tanácsi határozat hatályon kívül helyezéséről szóló, 2011. november 16-i 1233/2011/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet[1] I. mellékletének előírása szerint a hivatalosan támogatott exporthitelekkel kapcsolatos tárgyalásokról az Európai Bizottság jelentést nyújt be az Európai Parlamentnek. Ez a jelentés az exporthitelekre vonatkozó nemzetközi szabályokkal kapcsolatos legfontosabb 2024. évi (január 1. és december 31. közötti) fejleményeket tekinti át.

Az 1970-es évek vége óta **a hivatalosan támogatott exporthitelekről szóló OECD-megállapodás** (a továbbiakban: megállapodás) az exporthitelekre vonatkozó nemzetközi szabályok fő fóruma[2]. Az exporthitel-ügyletekre vonatkozó általános szabályok mellett a megállapodás „ágazati megállapodásokat" is tartalmaz, amelyek konkrét ipari ágazatokra és tevékenységtípusokra – többek között az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodásra (CCSU), a hajókra vonatkozó ágazati megállapodásra (SSU) és a légi járművekre vonatkozó ágazati megállapodásra (ASU) – vonatkozó különleges finanszírozási szabályokat tartalmaznak.

2. Az OECD-n belüli fejlemények a jelentéstételi időszakban

Az érintett jelentéstételi időszak legfigyelemreméltóbb fejleményei a következők voltak: a megállapodás 6. cikkének felülvizsgálata a széntüzelésű erőművekkel kapcsolatos projektek tilalmának a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos valamennyi projektre történő kiterjesztéséről; megbeszélések indítása a szociális infrastruktúra és a fejlődő országok támogatásának konkrét finanszírozási feltételeiről; a CCSU különböző projektosztályainak felülvizsgálata; az SSU módosításáról szóló megbeszélések megkezdése a Hajóépítési Bizottság informális szakértői csoportjának első, 2024. március 15-i ülésén, különösen a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású hajók figyelembevétele érdekében; az ASU Fokvárosi Egyezmény jegyzékének felülvizsgálatával megbízott szakértői csoport (a továbbiakban: CTC szakértői csoport) 2024. november 18-i létrehozása. Az alábbiakban számos egyéb figyelemre méltó fejleményt is megemlítünk.

Fosszilis tüzelőanyagok támogatása

Miután az EU 2022 júliusában javaslatot nyújtott be a részes feleknek a megállapodás 6. cikkének annak érdekében történő felülvizsgálatára vonatkozóan, hogy a széntüzelésű erőművi projektekre vonatkozó tilalmat terjesszék ki valamennyi fosszilis tüzelőanyagra (beleértve a villamosenergia-termeléshez használt szén bányászatával és szállításával kapcsolatos tevékenységeket, a nyersolajnak az energiaágazat részére történő feltárásával, kitermelésével, szállításával, tárolásával és finomításával kapcsolatos tevékenységeket, valamint a kibocsátáscsökkentés nélküli energiatermelést), majd miután ezt a javaslatot 2023 novemberében megújította, több információt nyújtva az általa alkalmazott megközelítéséről, az EU 2024 márciusában új javaslatot terjesztett elő a 6. cikk felülvizsgálatára vonatkozóan. Ebben javasolta, hogy a részes felek ne nyújthassanak hivatalosan támogatott exporthitelt és

[1] HL L 326., 2011.12.8., 45. o.

[2] A megállapodásnak jelenleg 11 részes fele van: az Amerikai Egyesült Államok, Ausztrália, az Egyesült Királyság, az Európai Unió, Japán, Kanada, Korea, Norvégia, Svájc, Törökország és Új-Zéland.

kötött segélyt a fosszilis tüzelőanyagokat felhasználó energiaágazat számára, kivéve a korlátozott és egyértelműen meghatározott, a globális felmelegedés tekintetében megállapított 1,5 °C-os határértékkel és a Párizsi Megállapodás céljaival összeegyeztethető körülmények között megvalósuló projekteket.

A részes felek egyéb javaslatait és észrevételeit követően 2024. november 24-én új közös javaslatot terjesztettek elő, és felkérték a részes feleket, hogy december közepéig tegyék meg észrevételeiket. Mivel a részes feleknek az év végéig nem sikerült megállapodásra jutni, a megbeszélések 2025-ben is folytatódtak.

Az előlegfizetésre vonatkozó szabályok a megállapodásban

Mivel a részes felek által 2023 decemberében elfogadott, a II. kategóriába tartozó országokban végrehajtott ügyletek előlegfizetési követelményeinek 15 %-ról 5 %-ra történő ideiglenes csökkentésére vonatkozó rugalmasság 2024. december 13-án lejárt, megbeszélések kezdődtek arról, hogy állandóvá lehet-e tenni a rugalmasságot, illetve, hogy a rugalmasság a szociális infrastruktúrára összpontosítható-e. Ezzel összefüggésben az EU benyújtott egy dokumentumot, amely a megállapodás különböző érdekelt felei szükségleteinek és célkitűzéseinek tényeken alapuló elemzésére szólított fel annak biztosítása érdekében, hogy az előlegfizetési szabályok esetleges változásaival kapcsolatos döntéshozatal összhangban legyen az OECD alapelveivel, így például a magántőke bevonására, a fenntartható hitelezési gyakorlatokra és az egyenlő versenyfeltételekre vonatkozó követelményekkel.

A részes felek közötti megbeszélést követően megállapítást nyert, hogy a részes felek körében nincs hajlandóság arra, hogy az előlegfizetéssel kapcsolatos rugalmassági mechanizmust állandóvá tegyék. Így a rugalmasság 2024. december 13-án lejárt. Ennek ellenére a részes felek megjegyezték, hogy az előlegfizetés csökkentéséről és a szociális infrastruktúrával kapcsolatos kérdésekről folytatott megbeszélések a fejlődő országoknak nyújtott támogatás növelésének tágabb témaköréhez kötődnek, és megállapodtak abban, hogy folytatják a megbeszéléseket arról, miként lehetne a legjobban kezelni ezt a szélesebb körű kérdést.

Kereskedelmi vonatkozású segítségnyújtásra vonatkozó kérdések

2024 vége felé az OECD titkársága azt javasolta, hogy a megállapodás egészüljön ki a hivatalos fejlesztési támogatást célzó szabad felhasználású hitelekre vonatkozó megállapodásban előírt jelentéstételi követelményekkel és a hivatalos fejlesztési támogatást célzó szabad felhasználású hitelezés esetén nemzetközi versenyeztetéses ajánlattétel alkalmazására vonatkozó, ugyancsak az említett megállapodásban előírt kötelezettségvállalással. A részes felek felkérték az OECD titkárságát, hogy dolgozzon ki egy szövegtervezetet a 2025. márciusi ülésre.

Emellett megbeszélések kezdődtek a megállapodásban a feltételekhez kötött támogatási ügyletek kedvezményezettségi szintjének kiszámítására megállapított módszertan felülvizsgálatáról is. Előfordulhat, hogy az 1990-es években kidolgozott módszertant naprakésszé kell tenni annak érdekében, hogy tükrözze a mai realitásokat.

Ágazati megállapodások

Az éghajlatváltozással kapcsolatos ágazati megállapodás (CCSU)

Az CCSU-val kapcsolatos 2024. évi munka négy ágazatcsoportra összpontosított:

- 1. csoport: Fenntartott hellyel rendelkező ágazatok (amelyek esetében még nincsenek elfogadott fogalommeghatározások és standardok) – H. projektosztály, 4. típus (alacsony kibocsátású vízi közlekedés) és J. projektosztály (tiszta folyékony és gáznemű üzemanyagok előállítása). A H. projektosztályt illetően a részes felek megállapodtak abban, hogy megvárják a Hajóépítési Bizottság informális szakértői csoportja munkájának befejezését, mielőtt döntést hoznának az e projektosztályt érintő további lépésekről. A J. projektosztályt illetően nem született döntés az I. mellékletben szereplő fentartott hely törléséről, és a megbeszélések folytatódnak.

- 2. csoport: A 2024. június 30-ig lejáró hatályvesztésre vonatkozó rendelkezés hatálya alá tartozó ágazatok – G. projektosztály (alacsony kibocsátású gyártás) és I. projektosztály (a tiszta energia szempontjából fontos ásványok és ércek). A résztvevők megállapodtak abban, hogy fenntartják a megállapodásban szereplő projektosztályokat, és legkésőbb 2026. június 30-ig elvégzik az addig kidolgozott nemzetközi szabványok felülvizsgálatát, illetve eldöntik, hogy beépítik-e azokat a bejegyzésekbe.

- 3. csoport: Örökölt ágazatok – B. projektosztály (rehabilitációs projektek fosszilis tüzelőanyaggal működő erőművekben, fosszilis tüzelőanyagok kiváltása) és C. projektosztály (energiahatékonyság). Ezeket az ágazatokat a 6. cikk felülvizsgálatával együtt vitatták meg (lásd fent).

- 4. csoport: Egyéb ágazatok – D. projektosztály (szén-dioxid-leválasztás, -hasznosítás és -tárolás), E. projektosztály (energiaszállítás, -elosztás és -tárolás) és F. projektosztály (tiszta hidrogén és ammónia). Kérdések merültek fel e projektosztályok értelmezésével kapcsolatban, és megbeszélések kezdődtek az CCSU I. függeléke szövegének esetleges módosításáról.

Hajókra vonatkozó ágazati megállapodás (SSU)

A Hajóépítési Bizottság informális szakértői csoportjának első ülésére 2024. március 15-én került sor, majd a csoport 2024. június 21-én és 2024. november 22-én ülésezett. A megbeszélések középpontjában a kibocsátásmentes és alacsony kibocsátású hajók meghatározása, valamint e hajók konkrét finanszírozási feltételeinek meghatározása állt.

A megbeszélések kereteinek és irányának meghatározása érdekében szakértőket hívtak meg, hogy tartsanak előadásokat különböző témákról, többek között a Nemzetközi Tengerészeti Szervezetnek a hajózás dekarbonizációjára vonatkozó stratégiájáról és mutatóiról, valamint a hajózás fenntartható finanszírozásának meglévő taxonómiáiról. Az exporthitel-ügynökségek különböző gyakorlatainak feltérképezése céljából a küldöttségeket felkérték, hogy ismertessék hajófinanszírozási gyakorlataikat.

A megbeszélésekre építve az EU 2024 novemberében javaslatot terjesztett elő a megállapodás szerinti kereskedelmi referencia-kamatláb (CIRR) rendszerének az SSU-ba történő beillesztésére, mivel úgy tűnt, nincs egyértelmű oka annak, hogy miért kellene

megkülönböztetni egymástól a megállapodás szerinti szokásos ügyletekre és a hajóügyletekre vonatkozó CIRR-rendszereket.

A hajózás dekarbonizációjáról és az SSU CIRR reformjáról szóló megbeszélések 2025-ben is folytatódtak.

Légi járművekre vonatkozó ágazati megállapodás (ASU)

A 2022. november 18-án tartott 73. ülésükön a részes felek megkezdték annak mérlegelését, miként lehetne felülvizsgálni a minimális kockázati díjak csökkentésére jogosult államok jegyzékét (a továbbiakban: a fokvárosi egyezmény jegyzéke vagy CTC-jegyzék), tekintettel arra, hogy a CTC-jegyzéket egyetlen új állam felvétele érdekében frissítették, a jegyzékből mindeddig egyetlen államot sem távolítottak el, illetve egyetlen állam esetében sem vizsgálták felül annak a jegyzékben való szerepeltetését. E megbeszélések eredményeként az ASU részes feleinek 2024. november 18-i 75. ülésén létrejött a terrorizmus elleni küzdelemmel foglalkozó szakértői csoport, amely segíti a feleket a CTC-jegyzék felülvizsgálatában. Még folynak a megbeszélések arról, hogy mi lehetne a felülvizsgálat során alkalmazható legjobb megközelítés.

Az EU 2024. november 18-án javaslatot nyújtott be az ASU részes feleinek a helikopterekre vonatkozó feltételek kiigazítására vonatkozóan, különös tekintettel a hiteltörlesztés kezdő időpontja előtti támogatásnyújtás gyakorlatára. A megbeszélések kitértek továbbá a karbantartásra, javításra és nagyjavításra vonatkozó ASU-megállapodás lehetséges módosításaira, valamint a fenntartható légi közlekedésre és a légi közlekedés dekarbonizációjára irányuló exporthitel-ösztönzésekre.

Egyéb fejlemények

A kereskedelmi referencia-kamatláb (CIRR) reformja

A LIBOR 2021. évi megszűnését követően a felek a 2023. novemberi 159. ülésükön megállapodtak abban, hogy a CIRR-kamatláb ideiglenes 100 bázispontos többletét, amely 2024. július 14-én hatályát vesztette volna, egy évvel (azaz 2025. július 14-ig) meghosszabbítják annak érdekében, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre egy olyan tartósabb megoldás átgondolására, amely kiszámíthatóságot biztosítana az exportőrök, a vevők és az érdekelt felek számára. 2024-ben a részes felek nem terjesztettek elő alternatív javaslatokat, és a kérdést a 2025. márciusi ülés napirendjére tűzték.

Közös álláspont

2024-ben a részes felek csak egy közös álláspontot javasoltak. A 2024. december 19-én javasolt, majd a részes felek által elfogadott közös álláspont célja a helyi költségtámogatás növelése volt a kameruni Yaoundé Nsimalen városi autópálya áttelepítési költségeinek fedezése érdekében. A közös álláspont 2025. január 31-én lépett hatályba és 2027. január 27-én veszíti hatályát.

A Bizottság megfelelő módon tájékoztatni fogja az Európai Parlamentet az új fejleményekről.